

POSTANOWIENIE

Dnia 9 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 9 maja 2024 r.,

sprawy **J. M.**

skazanego żart. 177 § 1 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 15 lutego 2023 r., sygn. akt IV Ka 2097/22

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa - Krowodrzy w Krakowie

z dnia 6 września 2022 r., sygn. akt II K 1389/19/K

**oddala kasację jako oczywiście bezzasadną, a kosztami
sądowymi postępowania kasacyjnego obciąża skazanego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Krakowa - Krowodrzy w Krakowie wyrokiem z dnia 6 września 2022 r., sygn. akt II K 1389/19, uznał J. M. za winnego tego, że w dniu 23 maja 2019 r. w K. będąc w stanie po użyciu alkoholu w ilości 0,15 mg/l w wydychanym powietrzu, umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, w ten sposób, że kierując samochodem marki B. nr rej. W., na prostym odcinku drogi przekraczając dozwoloną prędkość o około 33 km/h i jadąc z

prędkością 73 km/h, nie dostosował jej do panujących warunków drogowych i stanu nawierzchni jezdni oraz stanu technicznego pojazdu w postaci nadmiernie zużytej rzeźby bieżnika na oponach kół przedniej osi pojazdu, w wyniku czego utracił panowanie nad kierowanym pojazdem, zjechał poza lewą krawędź jezdni i uderzył w przystanek MPK, czym spowodził nieumyślnie katastrofę w ruchu lądowym, zagrażającą zdrowiu wielu osób, a to: R. H., W. W., M. K., K. P., K. M., M. K., K. B., P. M., stanowiąc jednocześnie wypadek drogowy, w którym:

1. R. H. doznał obrażeń ciała w postaci otwartego złamania kości piszczelowej i strzałkowej prawej, stłuczenia stawu kolanowego lewego, stłuczenia głowy i złamania kości nosowych, które pociągnęły za sobą naruszenie czynności ciała na okres powyżej siedmiu dni w rozumieniu art. 157 § 1 k.k.,

2. W. W. doznała stłuczeń uda lewego, głowy oraz otarcia skóry uda prawego, które pociągnęły za sobą naruszenie czynności ciała na okres poniżej 7 dni w rozumieniu art. 157 § 2 k.k.,

3. M. J. doznała dwukostkowego złamania podudzia lewego oraz kostki przyśrodkowej i bocznej podudzia prawego, które pociągnęły za sobą naruszenie czynności ciała na okres powyżej siedmiu dni w rozumieniu art. 157 § 1 k.k.,

4. K. P. doznała ogólnego potłuczenia w szczególności głowy i twarzy z raną tłuczoną nosa, które pociągnęły za sobą naruszenie czynności ciała na okres poniżej siedmiu dni w rozumieniu art. 157 § 2 k.k.,

5. K. M. doznała wieloodłamowego złamania dalszej części nasady kości promieniowej lewej oraz stłuczeń różnych części ciała i głowy, które pociągnęły za sobą naruszenie czynności ciała na okres powyżej siedmiu dni w rozumieniu art. 157 § 1 k.k.,

tj. o przestępstwa wyczerpującego znamiona art. 173 § 2 k.k. w zb. z art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., przy czym przyjął, że dopuścił się on zarzucanego mu czynu będąc w stanie po użyciu alkoholu w ilości 0,12 mg/l w

wydychanym powietrzu oraz, że dozwoloną prędkość przekroczył o 30 km/h., jadąc z szybkością 70 km/h, i za to na mocy art. 173 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k., wymierzył mu karę jednego roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres trzech lat próby zobowiązując go do pisemnego informowania kuratora o przebiegu okresu próby raz na sześć miesięcy. Nadto Sąd wymierzył J. M. karę dwustu stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę pięćdziesięciu złotych, orzekł środek kamy w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres pięciu lat, oraz nawiązkę poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonych W. W. oraz K. P. kwoty pięciu tysięcy złotych, a na rzecz pokrzywdzonej K. M. kwoty ośmiu tysięcy złotych; zaliczył J. M. na poczet orzeczonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 23 maja 2019 r. oraz zasądził od niego na rzecz oskarżyciela posiłkowego R. H. kwotę trzech tysięcy złotych tytułem wydatków związanych z ustanowieniem pełnomocnika, a także zasądził zwrot kosztów sądowych w całości.

Po rozpoznaniu apelacji złożonych od tego wyroku przez adw. M. W. - pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego R. H. i adw. K. K. - obrońcy oskarżonego J. M., Sąd Okręgowy w Krakowie, wyrokiem z dnia 15 lutego 2023 r., sygn. akt IV Ka 2097/22, zmienił wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa- Krowodrzy w Krakowie z dnia 6 września 2022 r., sygn. akt II K 1389/169, w ten sposób, że z opisu przypisanego J. M. czynu wyeliminował ustalenie, że spowodził on nieumyślnie katastrofę w ruchu lądowym, z podstawy skazania wyeliminował art. 173 § 2 k.k. i art. 11 § 2 k.k., a za podstawę wymiaru kary przyjął art. 177 § 1 k.k. oraz na mocy art. 46 § 2 k.k. zasądził od J. M. na rzecz pokrzywdzonego R. H. nawiązkę w kwocie dziesięciu tysięcy złotych, a w pozostałym zakresie utrzymał w mocy zaskarżony wyrok Sądu I instancji

Adwokat K. K. – obrońca skazanego J. M., złożył kasację od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 15 lutego 2023 r., sygn. akt IV Ka 2097/22, **zarzucając** wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., polegającej na rozpoznaniu sprawy w sytuacji, gdy w składzie Sądu I instancji i Sądu II instancji brały udział osoby powołane na urząd sędziego i

asesora sądowego w sądzie powszechnym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, co w sytuacji przebiegu postępowania zarówno przed Sądem I jak również II instancji, jak również z uwagi na zachodzenie dodatkowych okoliczności w tym związanych ze sposobem powołania na urząd sędziego, świadczą o naruszeniu standardów niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Podnosząc ten zarzut obrońca **wniósł** o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Mariusz Płaszewski – prokurator Prokuratury Rejonowej Kraków – Krowodrza w Krakowie, w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o oddalenie kasacji obrońcy skazanego J. M. jako oczywiście bezzasadnej (por. pismo z dnia 28 czerwca 2023 r., [...]).

Radca prawny M. P. – pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej M. J. w pisemnej odpowiedzi na kasację wiośła o oddalenie kasacji obrońcy skazanego J. M. jako oczywiście bezzasadnej (por. pismo z dnia 19 lipca 2023 r.)

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja adw. K. K. – obrońcy skazanego J. M. jest oczywiście bezzasadna, w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy dla Krakowa - Krowodrzy w Krakowie orzekał w składzie jednoosobowym – asesor sądowy X.Y., także w jednoosobowym składzie orzekał, jako sąd odwoławczy, Sąd Okręgowy w Krakowie (SSO X.Y.1). Wbrew pogładowi z kasacji nie można w realiach sprawy z powodu takiej personalnej obsady tych dwóch Sądów przyjąć zaistnienia uchybienia w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (nienależyta obsada sądu).

Zgodnie z powoływaną przez skarżącego uchwałą składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt BSA I-4110-1/2020, zam. OSNIK 2020 r., z. 2, poz. 7, w odniesieniu do sędziów sądów powszechnych przyjęto, że nienależyta obsada

sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. W uzasadnieniu tej uchwały wskazano, że następcza kontrola spełnienia standardu bezstronności i niezawisłości sądu dokonywana jest w konkretnym postępowaniu i ma charakter kontroli sądu, nie zaś poszczególnego sędziego, a jej przeprowadzenie nie rzutuje na możliwość udziału danego sędziego w składzie sądu przeprowadzającym inne postępowanie oraz nie może wiązać innego składu sądu. W zdaniu odrębnym do tej uchwały, podkreśliłem, iż niezależnie od wyrażanych ocen co do trybu jej podjęcia, uchwała ta będzie przez wiele lat, bardzo ważnym elementem dyskursu prawniczego, prowadzonego zarówno w Polsce, jak i zagranicą, odnośnie prawa strony do rozpoznania sprawy przez niezawisły i bezstronny sąd, ustanowiony przez ustawę, w aspekcie kształtowania składu orzekającego sądu (por. zdanie odrębne SSN W. Kozielowicza, OSNIK 2020 r, z. 2, s. 101 – 117). Należy również podkreślić, iż w orzecznictwie Sądu Najwyższego prezentowane jest stanowisko, że nie jest wykluczone, iż mimo powstania wątpliwości co do tego, czy dochowany zostaje standard niezawisłości i bezstronności danego sędziego uczestniczącego w składzie sądu ze względu na objęcie przez niego urzędu w postępowaniu konkursowym przeprowadzonym w sposób ustalony ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, w konkretnych okolicznościach wątpliwości te nie zostaną potwierdzone, co będzie równoznaczne z koniecznością przyjęcia, że skład sądu z jego udziałem spełnia minimalne wymagania dla zachowania niezawisłości i bezstronności (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2022 r., sygn. akt I KZP 13/21, LEX nr 332232). W realiach niniejszej sprawy, ani J. M. , ani jego obrońca, w toku postępowania sądowego nie kwestionowali prawidłowości składu orzekającego: Sądu

Rejonowego dla Krakowa - Krowodrzy w Krakowie, jak i Sądu Okręgowego w Krakowie, nie sygnalizowali wątpliwości co do bezstronności i niezawisłości wylosowanych: asesora sądowego X.Y. i SSO X.Y.1, nie podejmowali inicjatywy mającej na celu wyłączenie któregośkolwiek z nich od udziału w rozpoznaniu sprawy. Taka postawa strony postępowania, co podkreśla w swych orzeczeniach Sąd Najwyższy, stanowi istotną okoliczność, wskazującą na to, że nawet przy przyjęciu wadliwości w procedurze nominacyjnej danych sędziów, ich udział w składzie orzekającym nie narusza prawa do bezstronnego i niezawisłego sądu w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2022 r., sygn. akt I KK 68/22, Lex nr 3411244). Zaznaczyć należy, iż w polskiej procedurze karnej strony dysponują kilkoma środkami prawnymi pozwalającymi na zbadanie i ewentualne wyeliminowanie zauważonych wadliwości dotyczących składu orzekającego. Wśród nich jest np. wniosek o zbadanie spełnienia przez sędziego wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowaniu po powołaniu, o jakim mowa a art. 42a § 3 - § 14 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych. Z kolei w przypadku wniosku strony o wyłączenie sędziego w trybie art 41 § 1 k.p.k., Sąd Najwyższy zawsze podkreśla, że oceniając zasadność wątpliwości co do bezstronności sędziego należy wziąć pod uwagę wszelkie okoliczności, które mogą mieć wpływ na jego zachowanie. Okoliczności te zaś powinny być oceniane przez pryzmat tego, czy z punktu widzenia przeciętnego obywatela zostały spełnione obiektywne warunki postrzegania sędziego jako bezstronnego i niezawisłego, zaś sąd z udziałem tego sędziego, jako sąd niezależny. W tych postępowaniach sędziowie, co do których złożono takie wnioski, mają prawo odnieść się do stawianych im zarzutów (por. art. 42 § 3 zdanie pierwsze k.p.k. oraz art. 42a § 14 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych), zaś prawo do wysłuchania jest przecież istotnym elementem rzetelności postępowania wielokrotnie podkreślanym w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Trafnie podnosi się w doktrynie, że cyt. „prawo do wysłuchania, jak żadne inne z praw człowieka – znane z historii z Salomonowego wyroku, z Dekalogu Mojżesza, rzymskiej paremii

audiatur et altera pars, Zwiernadła Saskiego, z *principe contradictoire* Kodeksu Napoleona, tak często było i jest naruszane zarówno dzisiaj, jak i w zamierzchłych czasach” (W. J. Habscheid, Verfahren in Zwischen und aktuelle Fragen zum rechtlichen Gehör, w: St. Prutis, M. Sawczuk (red), Z zagadnień prawa cywilnego. Księga dedykowana Profesorowi Andrzejowi Stelmachowskiemu, Białystok 1991, s. 264).

Kierując się przedstawionymi motywami Sąd Najwyższy rozstrzygnął jak w postanowieniu

[J.J.]

[a.ł.]